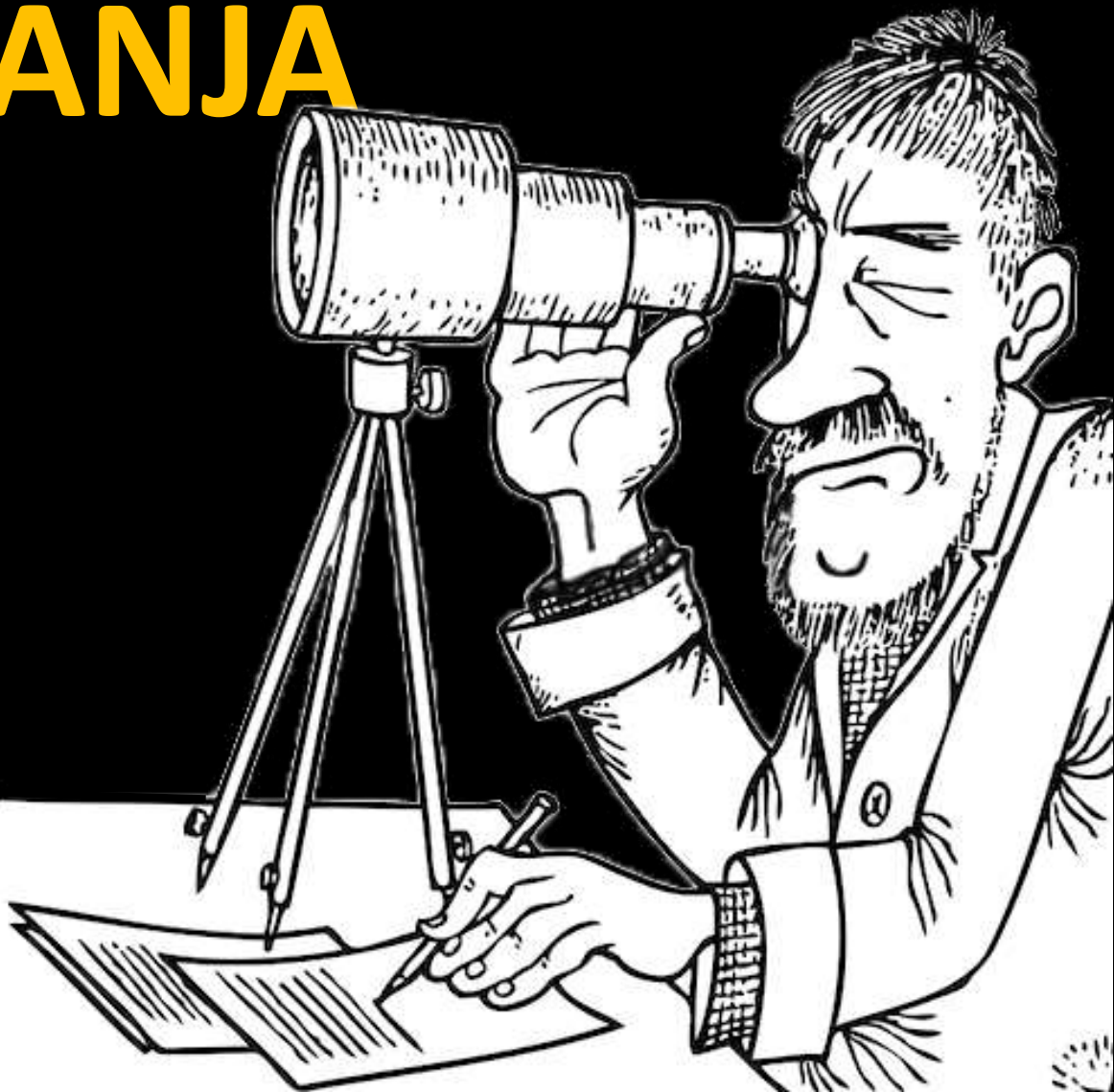

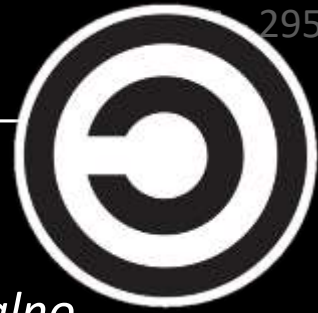
ZNANOST, METODE ISTRAŽIVANJA I TEORIJE

ETOS ZNANOSTI

- **ETOS ZNANOSTI** – skup vrijednosti i normi koje su obvezujuće za svakoga tko se bavi znanošću
  - to su zabrane, preporuke i dopuštenja moralnog karaktera

skup normi kojih se znanstvenik treba pridržavati:

(skupovi normi koji osiguravaju znanosti autonomiju i čistoću te su moralno obvezujuće za znanstvenike)

1. **UNIVERZALIZAM** – vrednovanje znanstvenih ideja po **impersonalnim kriterijima** (objektivno)

PEER REVIEW

2. **ZAJEDNIŠTVO** – **dijeljenje** svojih spoznaja s ostalim znanstvenicima (*znanje je opće dobro a ne privatno vlasništvo*)

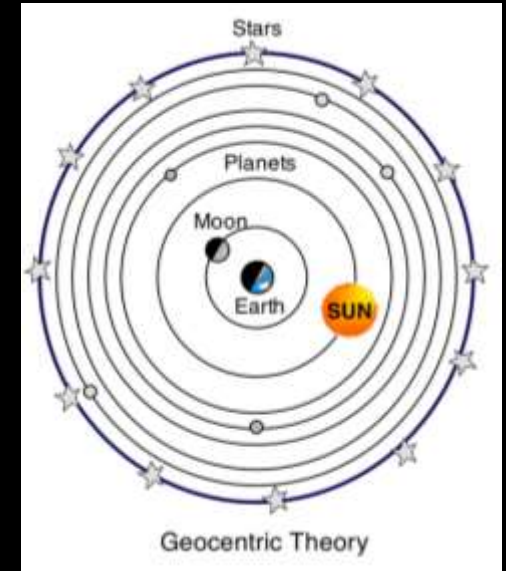
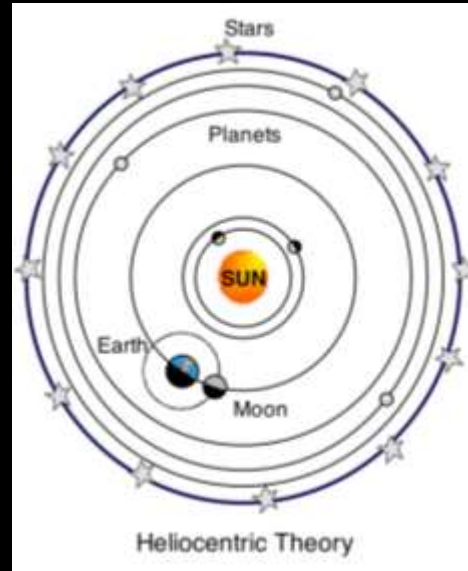
ZNANSTVENI
KOMUNIZAM

3. **BEZINTERESNOST** – znanstvenici moraju **težiti istini** a ne bogatstvu, moći i slavi

4. **ORGANIZIRANI SKEPTICIZAM** – ništa se ne smije uzimati “zdravo za gotovo” – **skepticizam i sumnja**

- **ZNANSTVENA PARADIGMA** – karakterističan pogled na svijet (*svjetonazor neke znanosti*)
- **ZNANSTVENA REVOLUCIJA** – s vremenom se propitkuje paradigma znanosti (zbog novih dokaza) pa dolazi do pojave **nove znanstvene paradigme**

ZNANSTVENU REVOLUCIJU ČEŠĆE PRIHVAČAJU:

- mlađi znanstvenici
- oni koji su na početku karijere
- oni koji su na margini određene znanstvene discipline

METODE ISTRAŽIVANJA

– **ZNANSTVENO ISTRAŽIVANJE** – proces **prikupljanja** i **stjecanja** znanstvenih **spoznaja**

– razlikujemo tri tipa istraživanja:

- 1. TEORIJSKO** ISTRAŽIVANJE – daje **objašnjenje činjenica** i događaja te **njihovih međusobnih odnosa**
- 2. EMPIRIJSKO** ISTRAŽIVANJE – usredotočeno je na **opis i mjerenje** pojedinih događaja i činjenica
- 3. METODOLOŠKO** ISTRAŽIVANJE – bavi se **samim istraživačkim postupkom** (nastoji pronaći najbolje i najtočnije metode i tehnike istraživanja)

OSNOVNI POJMOVI

KONCEPT – apstraktna ideja koja označava neki dio stvarnosti
(u idealnom i pojednostavljenom obliku)

VARIJABLE – koncepti čije su vrijednosti promjenjive

TEORIJA – empirijski potvrđene generalizacije, povezane u logički organiziran **skup tvrdnji**

GENERALIZACIJE – iskazi ili tvrdnje koje opisuju odnos između dva ili više koncepata

EMPIRIJSKA GENERALIZACIJA

HIPOTEZA – generalizacije koje **još nisu**

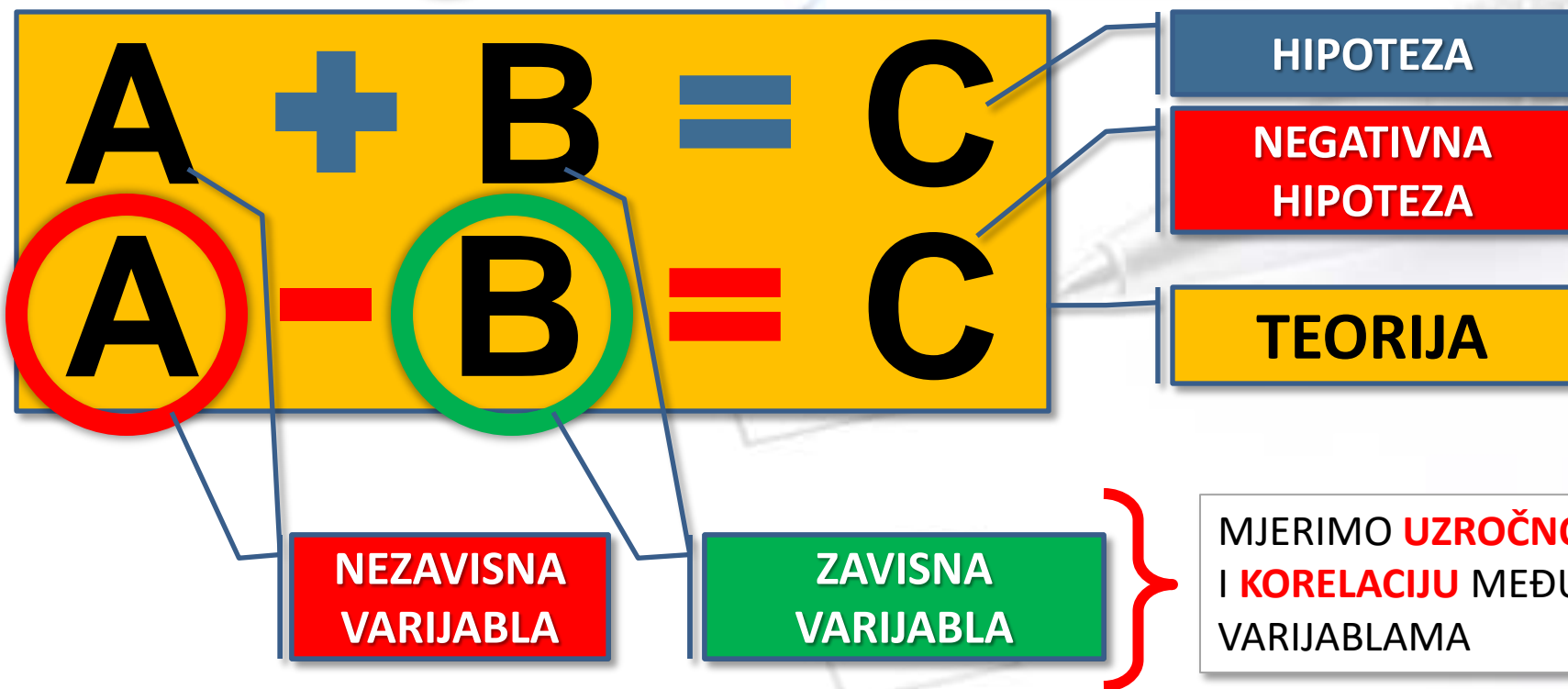
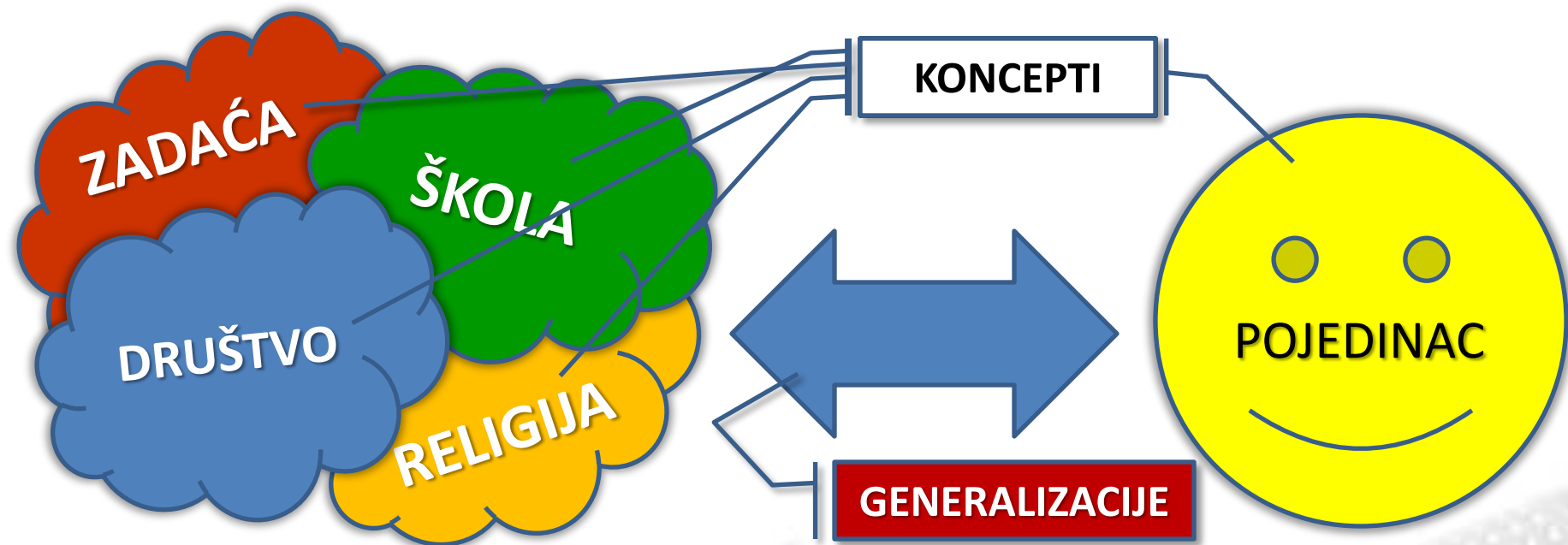
npr. **stopa nataliteta** u društvu opada s porastom **razine industrijalizacije**

RADNA (NULTA ili POČETNA) HIPOTEZA – prva hipoteza od koje se polazi (od nje počinje istraživanje)

NEGATIVNA HIPOTEZA – kada se hipoteza postavi u niječnom obliku

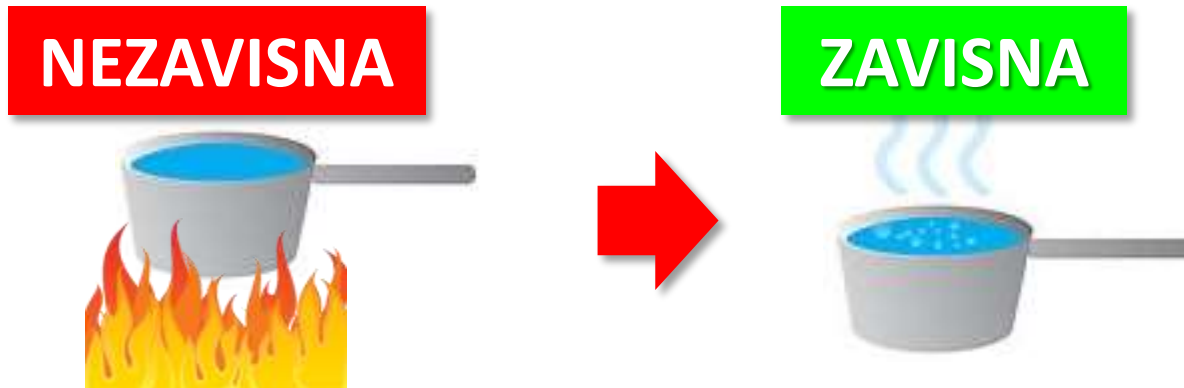
OSNOVNI POJMOVI

- **HIPOTEZA** – pretpostavka, nagađanje, zamisao rješenja koja **još nije provjerena**, ali postoji realna mogućnost da se potvrdi u istraživanju
  - predstavlja **približno predviđanje** koje služi kao početak nekog istraživanja
- **RADNA HIPOTEZA (NULTA ILI POČETNA)** – **prva hipoteza** od koje se polazi (*od nje počinje istraživanje*)
- **NEGATIVNA HIPOTEZA** – kad se **hipoteza** postavi **u niječnom obliku**

OSNOVNI POJMOVI

- **VARIJABLE** – koncepti (ideje) čije su **vrijednosti promjenjive**
  - *smisao znanstvenog istraživanja nalazi se u određivanju odnosa među varijablama*
- **NEZAVISNA** VARIJABLA – ona pojava koju smatramo **uzrokom**
- **ZAVISNA** VARIJABLA – ona pojava koju smatramo **posljedicom**

npr. s povećanjem temperature vode, ubrzava se gibanje molekula u vodi

TEMPERATURA = NEZAVISNA VARIJABLA (uzrok)

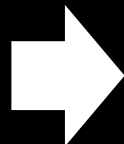
GIBANJE MOLEKULA = ZAVISNA VARIJABLA (posljedica)

UZROČNOST / KORELACIJA

- **UZROČNOST (KAUZALNOST)** – promjena jedne varijable uzrokuje promjenu druge
- nekad **promjena jedne** varijable **nije uzrok** promjene druge (*iako je došlo do promjene u zavisnoj varijabli*)
  - npr: učestalost **krađe automobila** je veća za **toplijeg vremena**

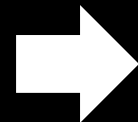
TEMPERATURA ZRAKA

KRAĐA AUTOMOBILA

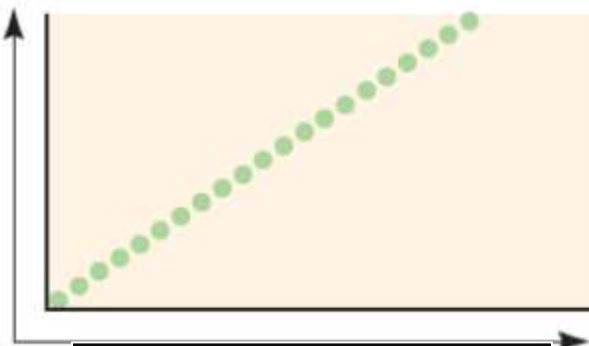
- **KORELACIJA** – **odnos** između dvije varijable **koji se pravilno pojavljuje** i koji kazuje da je promjena jedne varijable povezana s promjenama druge varijable (*nije uvijek slučaj*)
  - npr: broj smrtnih slučajeva u **bolnici** i kod **kuće**

BORAVAK U BOLNICI

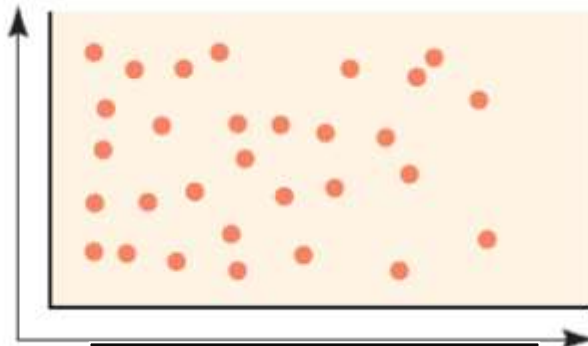

VIŠA SMRTNOST

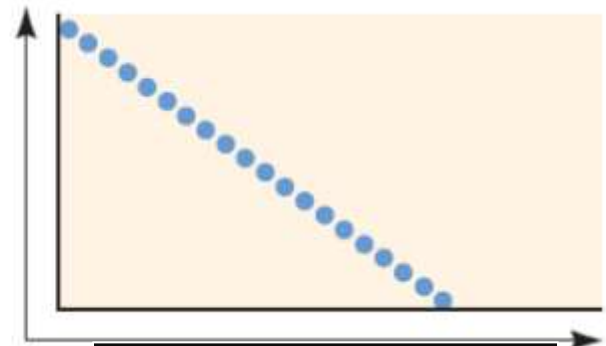
KORELACIJA

pozitivna korelacija
(+1.00)

nema korelacije
(0.00)

negativna korelacija
(-1.00)

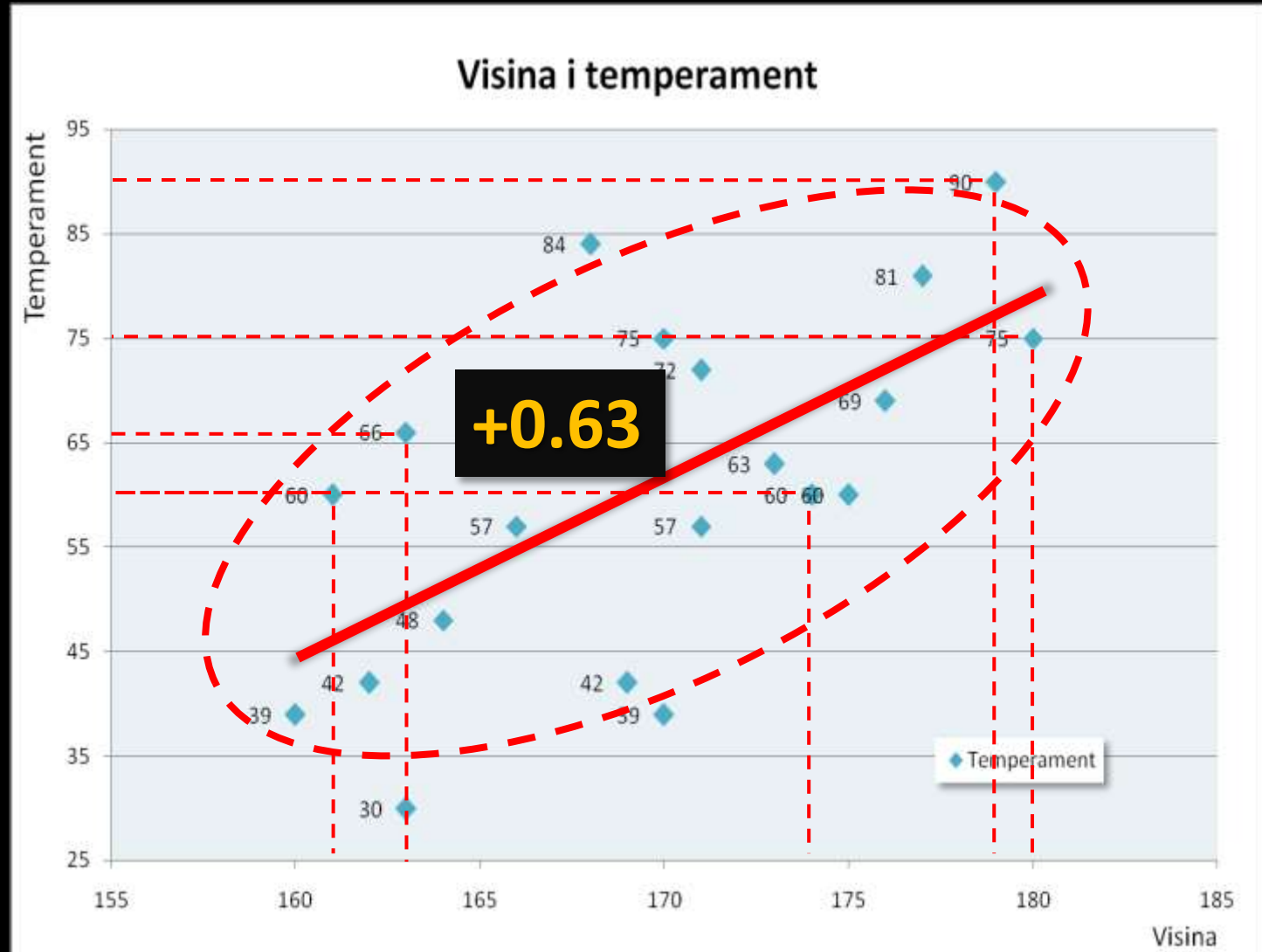
Što se učenici **duže pripremaju** za ispit, to je njihov **uspjeh bolji**.

Što **češće** adolescenti **jedu** doručak, to je **manja** njihova **težina**.

Što djeca **više gledaju TV**, to **manje čitaju knjige**.

KORELACIJA

Osoba	Visina	Temperament
1	180	75
2	163	66
3	161	60
4	179	90
5	174	60
6	169	42
7	162	42
8	175	60
9	177	81
10	160	39
11	164	48
12	176	69
13	171	72
14	166	57
15	173	63
16	170	75
17	163	30
18	171	57
19	168	84
20	170	39

2 PRISTUPA ISTRAŽIVANJU

KVANTITATIVNO

temelji se na **brojkama**,
mjerenjima te **statističkim** i
matematičkim metodama

KVALITATIVNO

usmjereno na **značenja**
koja ljudi pridaju
pojavama (**subjektivni**
opis i **interpretacija**)

- **u stvarnosti se preklapaju** (i kombiniraju) kvalitativni i kvantitativni pristup istraživanju
- *primjer s istraživanjem siromaštva (**kvantitativni**) i kako žive siromašni (**kvalitativni**)*

1998. stručnjaci *Svjetske banke* i naš *Državni zavod za statistiku* proveli istraživanje.

Ispitano je 3123 kućanstva (9433 stanovnika). Apsolutno siromašnim, prema njihovim definicijama, je onaj pojedinac koji je dnevno imao 4,3 \$ (30 kn, odnosno 900 kn mjesečno).

REZULTATI ISTRAŽIVANJA:

U RH tada je bilo **4,8 %** **apsolutno siromašnog** stanovništva
(210 000 stanovnika)

Nacionalni prag siromaštva ili granica relativne bijede je onaj prag koji određuje koliko pojedincu ostane kad podmiri sve račune i osigura prehranu.

ŠTO ZNAČI BITI SIROMAŠAN U RH

(prema tim istraživanjima)

Siromašni se ne školuju,
ostaju nepismeni, žive od
povremene zarade
ili rade na crno, obitelji
imaju više djece,
žive na rubovima grada

- Jest siromašnu i jednoličnu hranu (*kruh, krumpir, mlijeko*)
  - Niža potrošnja (*sve se smatra luksuzom*)
- Neposjedovanje ušteđevine
  - Zaduženost
- Loše i nezagrijani stan
  - Niže obrazovanje

KVANTITATIVNO

1998. stručnjaci *Svjetske banke* i naš *Državni zavod za statistiku* proveli istraživanje.

Ispitano je 3123 kućanstva (9433 stanovnika). Apsolutno siromašnim, prema njihovim definicijama, je onaj pojedinac koji je dnevno imao 4,3 \$ (30 kn, odnosno 900 kn mjesečno).

REZULTATI ISTRAŽIVANJA:

U RH tada je bilo **4,8 %** apsolutno siromašnog stanovništva (*210 000 stanovnika*)

ŠTO ZNAČI BITI SIROMAŠAN U RH

(prema tim istraživanjima)

- Jest i siromašnu i jednoličnu hranu (*kruh, krumpir, mlijeko*)
- Niža potrošnja (*sve se smatra luksuzom*)
- Neposjedovanje ušteđevine
  - Zaduženost
- Loše i nezagrijani stan
- Niže obrazovanje

Siromašni se ne školuju, ostaju nepismeni, žive od povremene zarade ili rade na crno, obitelji imaju više djece, žive na rubovima grada

Nacionalni prag siromaštva ili granica relativne bijede je onaj prag koji određuje koliko pojedincu ostane kad podmiri sve račune i osigura prehranu.

KVALITATIVNO

Žene i muškarci u EU i Hrvatskoj očima statistike

EU
200,5
milijuna

udio u ukupnom
broju domaćinstava
(u postocima)

IZVOR: EUROSTAT
FOTO: DAMIR
NAUMOVSKI

Ukupan broj
domaćinstava:

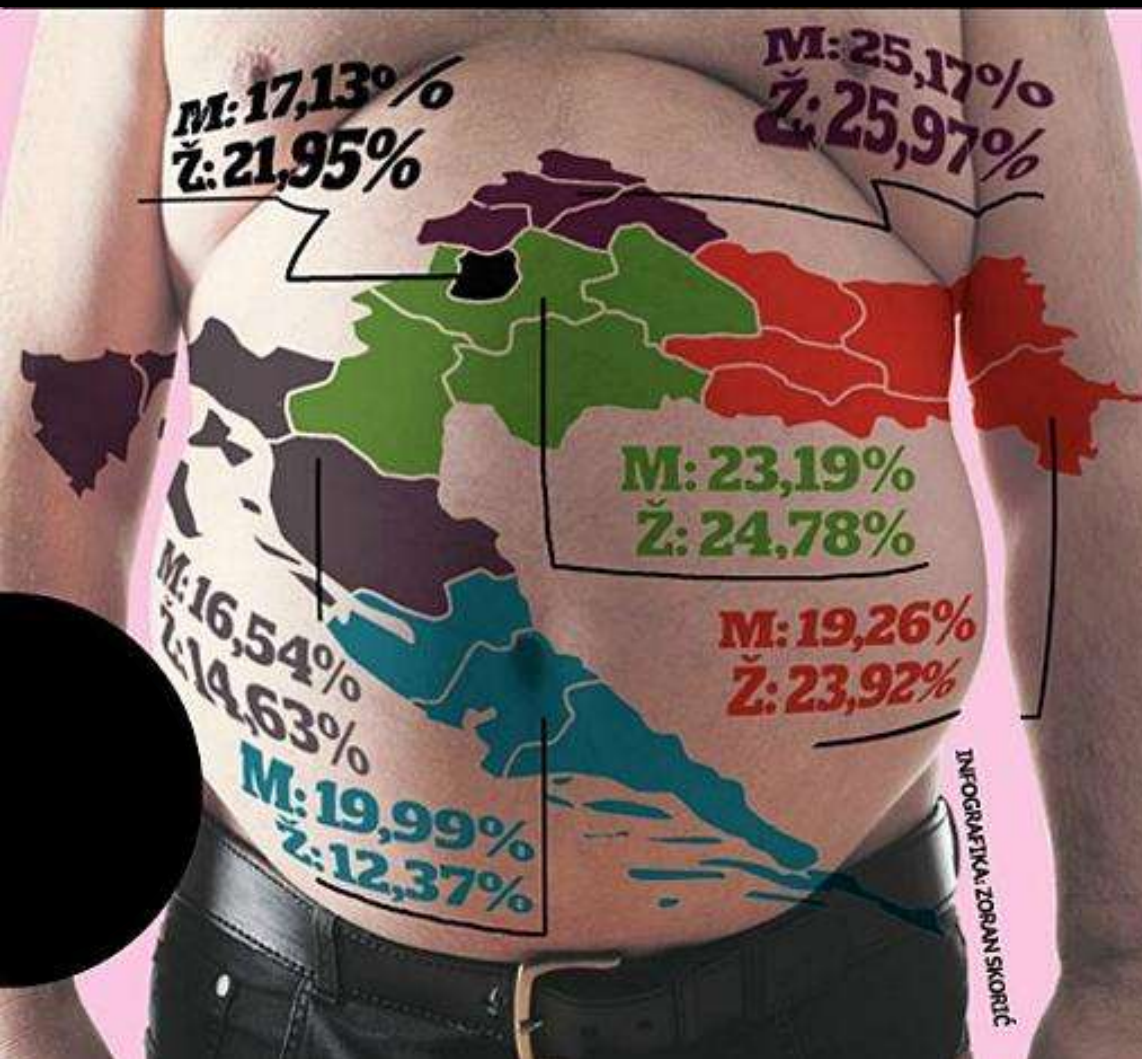

Hrvatska
1,6
milijuna

Kvantitativno

Kako živimo i od čega se debljamo?

Mast

26,22% stanovništva, uglavnom muškaraca u dobi od 45. do 54. godine, za pripremu hrane koriste maslac i svinjsku mast

Alkohol

64,55 odraslih osoba redovito pije alkohol. Najviše piju mladi muškarci i žene u dobi od 18. do 24. i 25. do 34. godine

Život na selu deblja

Udio stanovnika s ITM-om većim od 30 na selu je gotovo dvostruko veći (55,25 posto) nego u gradovima (32,33 posto)

Salama i kilogrami

54,50 posto ispitanika više puta tjedno konzumira suhomesnate proizvode. 87,89% muškaraca u dobi od 18. do 24. godine, 64,34% žena u dobi od 18. do 24. godine

Pušenje

31,25% ljudi u Hrvatskoj puši, najviše je onih u dobi od 25. do 34. godine

Voće i povrće

74,90 posto stanovnika svaki dan jede povrće i voće (bez krumpira i mahunarki; najmanje povrća jedu stariji od 65 godina)

Premalo vježbanja

54,33% stanovnika vježba dva puta tjedno i češće. Najviše vježbaju mladi muškarci od 18. do 34. Najmanje vježbaju mlade žene do 24. godine

Dobri

REST★RANI

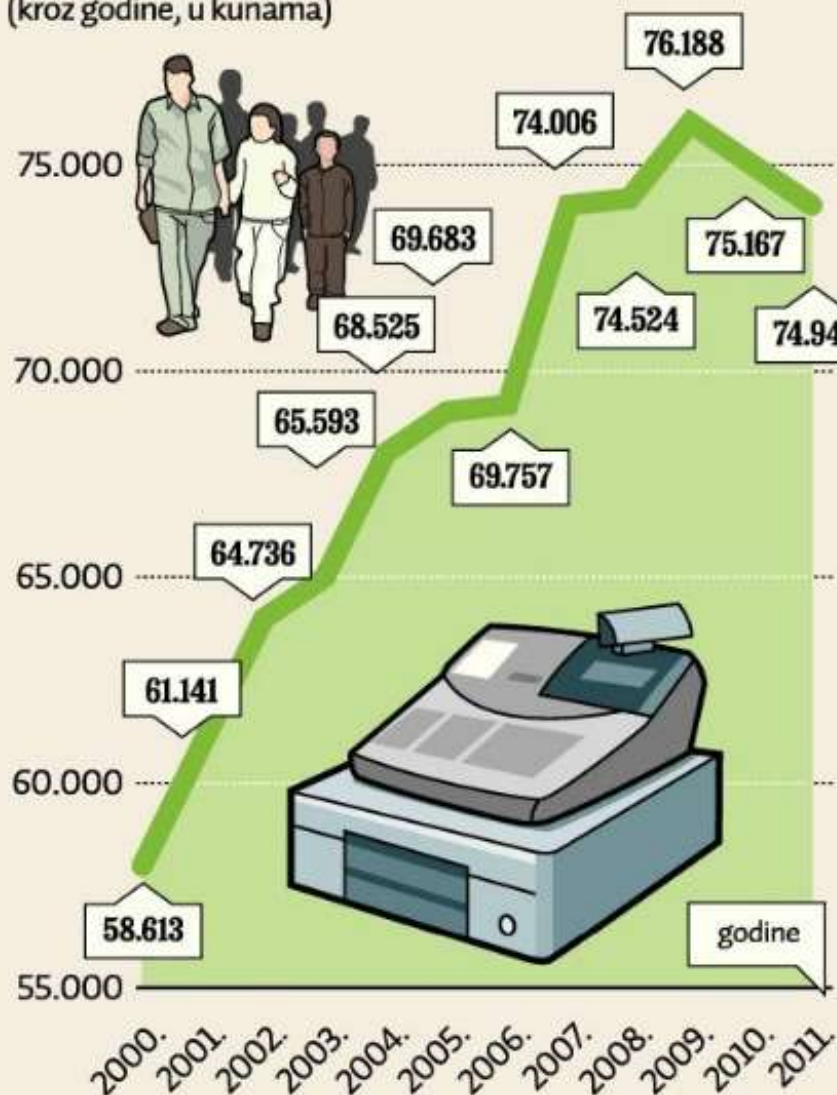
2012

100 NAJBOLJIH U HRVATSKOJ

1. Bistro Apetit , Zagreb	21. Pojoda , Vis	43. Klub restoran Waldinger , Osijek	62. Proto , Dubrovnik	Brodski Stupnik
2. Takenoko , Zagreb	22. Trilogija , Zagreb	44. Wine Vault , Rovinj	63. Karaka , Osijek	83. Trošt , Vrsar
3. Prasac , Zagreb	23. Bevanda , Opatija	45. Mu steak & chop house , Zagreb	64. Zinfandel's , Zagreb	84. Takenoko 2 , Zagreb
4. Plavi podrum , Volosko	24. Pepenero , Novigrad	46. Kod Marka , Šipanska Luka	65. Cantinetta , Skradin	85. Mex Cantina , Zagreb
5. Batelina , Medulin	25. Mala hiža , Mačkovec	47. Josić , Zmajevac	66. Boban , Zagreb	86. Gastro mare , Ston
6. Dubravkin put , Zagreb	26. Kadena , Split	48. Zigante , Opatelj	67. Zlatne gorice , Gomji Kneginec	87. Alla beccaccia , Fažana
7. Le Mandrač , Volosko	27. Gil's , Dubrovnik	49. Klub književnika , Zagreb	68. Kovač Čarda , Suza	88. Academia , hotel Kaj, Marija Bistrica
8. Draga di Lovrana , Lovran	28. Marcellino , Zagreb	50. Zlatna ribica , Šibenik	69. Pri Zvoncu , Zagreb	89. Zmo soli , Split
9. Kukuriku , Kastav	29. Monte , Rovinj	51. Špiček , Zapešić	70. Hvaranin , Split	90. Sesame , Dubrovnik
10. Nautika , Dubrovnik	30. Boškinac , Novalja	52. Noštromo , Split	71. Amfora , Volosko	91. Schon Blick , Vetovo
11. Apetit City , Zagreb	31. Tač , Zagreb	53. Giannino , Rovinj	72. Zelen dvor , Zagreb	92. Gračanka Kamanjo , Zagreb
12. San Rocco , Brtonigla	32. Kapetanova kuća , Ston	54. Leut , Cavtat	73. Toklarija , Buzet	93. Divino , Poreč
13. Vinodol , Zagreb	33. Tramerka , Volosko	55. Okrugljak , Zagreb	74. Tamaris , Zadar	94. Skalinada , Volosko
14. Johnson , Mošćenička Draga	34. Dvi Murve , Poreč	56. Tic-tac , Murter	75. Mašklin i Lata , Zagreb	95. Komat , Zadar
15. Mano , Zagreb	35. Dunav , Ilok	57. Kod špilje , Otruševac	76. Le Bistro , Zagreb	96. Didov san , Zagreb
16. Pelegriini , Šibenik	36. Milan , Pula	58. Zlatne ruke , Varaždin	77. Kod Ruže , Osijek	97. Atlanta Bocca Marai , Zagreb
17. Baltazar , Zagreb	37. Astarea , Brtonigla	59. El Bull , Zagreb	78. Boban , Split	98. Trattoria Rustica , Čakovec
18. Foša , Zadar	38. Komoran , Bilje	60. Čok , Novigrad	79. Žganjer , Ozalj	99. Srakovčić , Karlovac
19. Carpaccio , Zagreb	39. Morgan , Brtonigla	61. Adriatic Grašo , Split	80. Galija , Cavtat	100. Niko , Zadar
20. Damir & Ornela , Novigrad	40. Lari i Penati , Zagreb		81. Lido , Zagreb	
	41. Balon , Zagreb		82. Zdjelarević ,	
	42. Nikola , Stobreč			

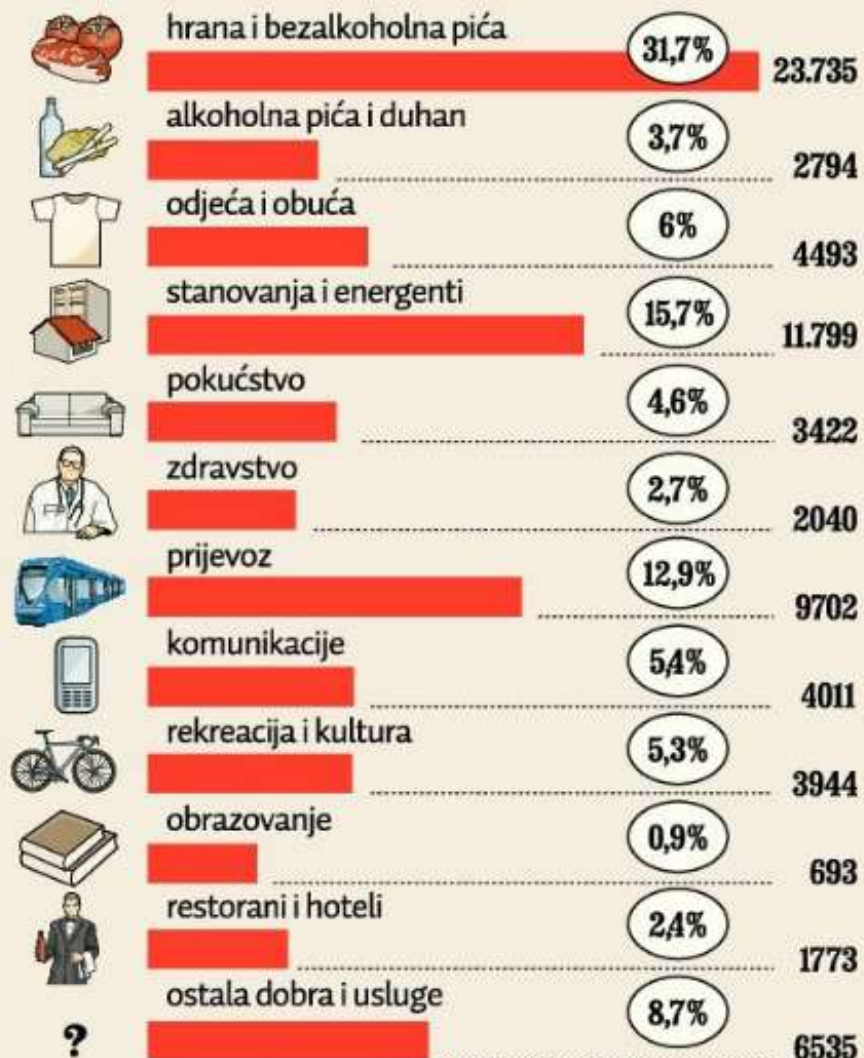
Potrošnja kućanstva

(kroz godine, u kunama)

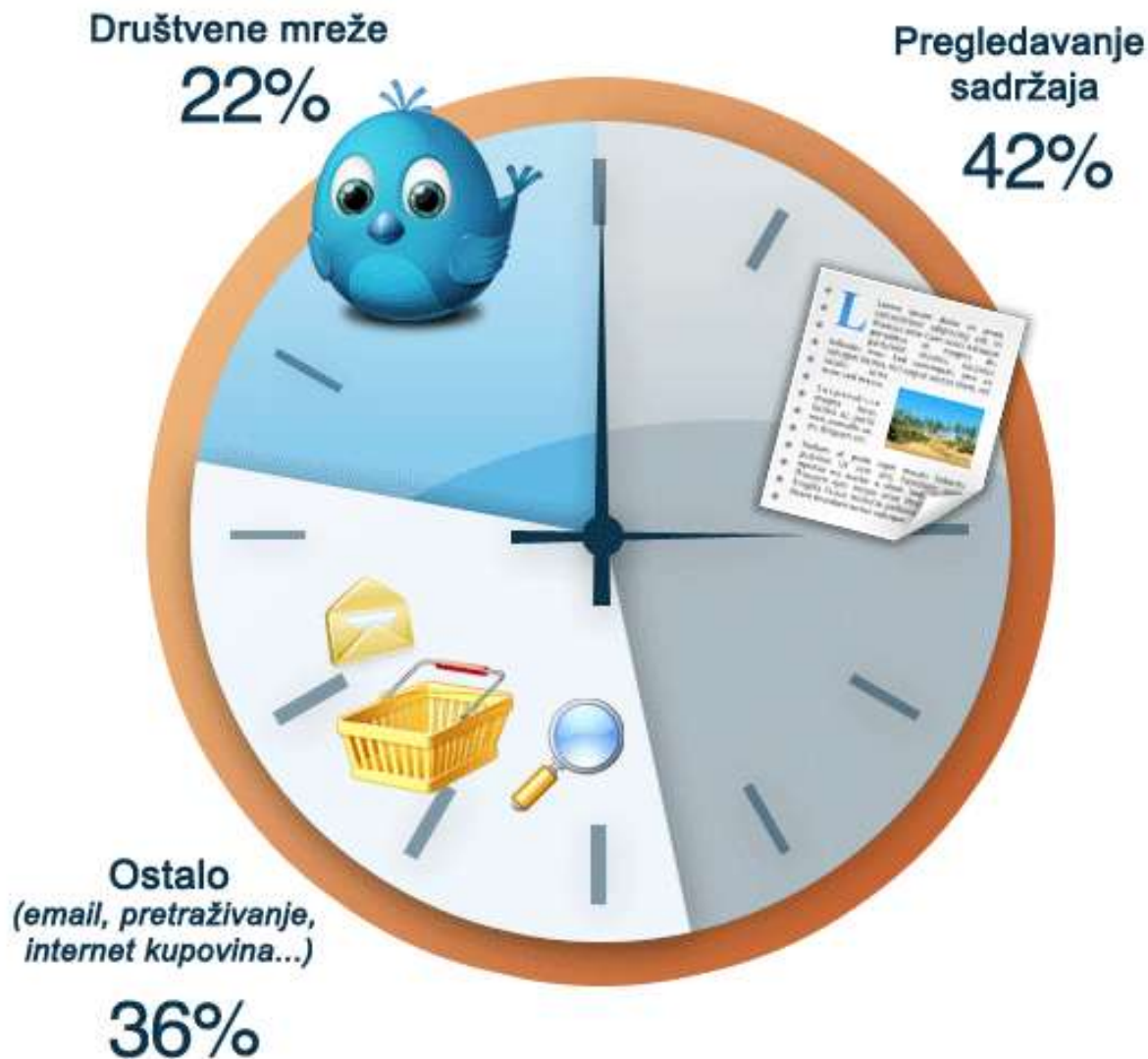
Struktura potrošnje u 2011.

(kategorija u kunama u postocima ukupne potrošnje)

Vrijeme provedeno na internetu

VRSTE SOCIOLOŠKOG ISTRAŽIVANJA

ANKETNO ISTRAŽIVANJE

ETNOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE

ISTRAŽIVANJE DOKUMENATA

- **posrednik** (prijemnik) **dokumenta** (prijemnik) **statistike** (prijemnik) **novine, televizija, radio, štampa** **početni informacije**, **istovremeno** **promatranje** (promatranje) istraživanja (anketa, npr. Thomas i Znaniecki – Poljski seljak u Europi i upitnik, intervju)
- **razumijevanje značenja** koje ljudi **pridaju** svojem djelovanju (opseg kriminala, raširenost)
- **kvalitativno – kvantitativno istraživanje**
- **kvalitativno istraživanje**
- **kvantitativno istraživanje**

A

o jednog, posebnog

nja

Zagrebu

nje **dva ili više slučajeva**
e

– npr. Durkheimova studija

3. LONGITUDINALNA

vrijeme (npr. praćenje grup
njihovim stavovima i ponaša

4. STRATEGIJA PRES

daje sliku situacije **u od**

– npr. prikupljanje inform

PONAVLJANJE

PRISTUPI ISTRAŽIVANJU ²

KVANTITATIVNO

KVALITATIVNO

³ VRSTE SOC. ISTRAŽIVANJA

ANKETNO istraživanje

ETNOGRAFSKO istraživanje

istraživanje DOKUMENATA

⁴ STRATEGIJE SOC. ISTRAŽIVANJA

STUDIJA SLUČAJA

KOMPARATIVNA METODA

LONGITUDINALNA STRATEGIJA

STRATEGIJA PRESJEKA

GLAVNE METODE U SOCIOLOGIJI

---

4 GLAVNE METODE ISTRAŽIVANJA KOJE SE KORISTE U SOCIOLOGIJI

1. ANKETA (I INTERVJU)
2. PROMATRANJE
3. ANALIZA POSTOJEĆIH PODATAKA
4. EKSPERIMENT

ANKETA

- istraživačka metoda koja nam **daje presjek društva ili neke skupine** i to tako što ispitanici odgovaraju na niz pitanja o temama koje zanimaju istraživača
- kombinacija statističke metode intervjua i upitnika
- najčešće se koristi **upitnik** ili **anketni listić** – komad papira na kojemu su postavljena **pitanja sa standardiziranim ponuđenim odgovorima** (1,2,4... ili a,b,c... ili *slažem se, ne slažem se...*)

KLJUČNI POJMOVI:

- **POPULACIJA**
- **UZORAK** (REPREZENTATIVNI) – *nasumični, stratificirani i kvotni*
- **UPITNIK** (ANKETNI LISTIĆ)
- **INTERVJU** - *strukturirani i nestrukturirani*

PRAVILA ANKETIRANJA

---

1. anketni listić mora **sadržavati osnovne podatke** (*spol, dob...*)
2. anketa je **tajna** i **anonimna**
3. **broj pitanja** ovisi o važnosti i cilju istraživanja
(*oko 20 pitanja jer više pitanja umori ispitanika*)
4. ako očekujemo da ispitanici neće govoriti istinu, postavljamo **pitanja zamke** (*trik pitanja – primjer sa ispitivanjem tuku li roditelji djecu*)
5. anketa treba biti **razumljiva**
6. odgovori trebaju biti **nedvosmisleni**

PRIMJER ANKETE (*Likertova skala*)

Pažljivo pročitajte lijevu i desnu stranu upitnika. Zaokružite broj koji je bliže onomu što smatrate točnim.

1. Predmet mi je zanimljiv.	5 4 3 2 1	Predmet me ni najmanje ne zanima.
2. Način tumačenja gradiva je zanimljiv i motivirajući.	5 4 3 2 1	Način tumačenja gradiva je dosadan.
3. Atmosfera na satu je radna i opuštena.	5 4 3 2 1	Atmosfera na satu je napeta i ne motivira.
4. Disciplina na satu omogućava dobar rad.	5 4 3 2 1	Disciplina na satu ometa rad.
5. Nastavni satovi su uglavnom dinamični i dobro iskorišteni.	5 4 3 2 1	Nastavni satovi su uglavnom otegnuti i spori.

PRIMJER PITANJA U ANKETI

Po jutru se dan poznaje.

1. potpuno se slažem
2. slažem se
3. niti se slažem niti ne slažem
4. ne slažem se
5. uopće se ne slažem

X-Files, ne, nismo sami

Moje je mišljenje da nismo sami. Što vi mislite?

Koliko "NJIH" uopće ima?

- ☐ jedna vrsta (civilizacija)
- ☐ dvije
- ☐ možda i desetak vrsta
- ☐ stotine vrsta
- ☐ tisuće vrsta

Na kojem su stupnju razvoja?

- ☐ daleko iza nas, još više po granama
- ☐ tu negdje gdje i mi
- ☐ dosta napredniji od nas ali još uvijek nemaju tehnologiju za međuplanetarni prijevoz
- ☐ putuju među planetama kao mi autom

Koliko često nas "ONI" posjećuju?

- ☐ stalno su na Zemlji
- ☐ svaki dan dođu pogledati kuda to idemo
- ☐ tjedno svrate i bace pogled
- ☐ mjesečno prate zbivanja
- ☐ tu i tamo svrate i bace pogled
- ☐ "svrate" kada im se pokvari transportno sredstvo ili kada zalutaju

Ženska i muška imena i imena ljubimaca

Ženska i muška imena i imena ljubimaca

Najljepše žensko ime

Najljepše muško ime

Najneobičnije žensko ime koje ste čuli

Najneobičnije muško ime koje ste čuli

Najljepše ime za psa (mužjak/ženka)

Najljepše ime za mačku (mužjak/ženka)

Komentar

pošalji

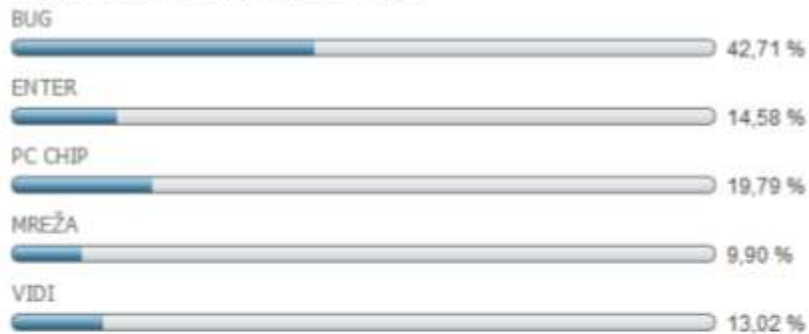
rezultati

ANKETA

Koji časopis redovito čitate ?

- ☒ BUG
- ☐ ENTER
- ☐ PC CHIP
- ☒ MREŽA

Koji časopis redovito čitate ? [192]

Koji časopis povremeno čitate ? [173]

is povremeno čitate ?

na hrvatske informatičke časopise

poslji

rezultati

INTERVJU

- **INTERVJU** – niz pitanja koje istraživač (**usmeno**) postavlja ispitanicima
  - metoda kojom se **ispituju stajališta ispitanika**
(*npr. odnos radnika prema radu, učenika prema školi...*)
- **STRUKTURIRANI** intervju – isto kao i upitnik samo što istraživač čita pitanja – *npr. popis stanovništva*
- **NESTRUKTURIRANI** intervju – istraživač postavlja otvorena pitanja na koja se odgovara vlastitim riječima
- anketa i strukturirani intervju spadaju u **kvantitativni** pristup istraživanju dok nestrukturirani intervju spada u **kvalitativni** pristup istraživanju

PROMATRANJE

- kvalitativna metoda koja pretpostavlja “*rad na terenu*” što zahtjeva **sustavno praćenje pojedinaca unutar odabrane grupe** (sudjelovanjem u grupi ili bez sudjelovanja)

VRSTE PROMATRANJA:

1. **NEUTRALNO** promatranje
2. Promatranje **BEZ SUDJELOVANJA**
3. Promatranje **SA SUDJELOVANJEM**

NEUTRALNO PROMATRANJE

PROMATRANJE SA SUDJELOVANJEM

D. Rosenhan (1973.) – “On being sane in insane places”

ANALIZA POSTOJEĆIH PODATAKA

TRI NAJVAŽNIJE VRSTE :

1. **SEKUNDARNA ANALIZA** - analiza podataka koje su prikupili drugi (*npr. DZS, UN, Svjetska banka...*)
2. **ANALIZA POVIJESNIH DOKUMENATA** - usredotočuje se na informacije iz povijesnih zapisa, pisama, dnevnika i sl.
  - *Thomas i Znaniecki - Poljski seljak u Europi i Americi*
3. **ANALIZA SADRŽAJA** - usredotočuje se na karakteristike samog sadržaja - **što** je rečeno i **kako** je rečeno (kvantitativna i kvalitativna metoda) – *npr. analiza govora političara ili natpisi u novinama*
  - *primjer prikaza žene u udžbenicima (Branislava Baranović)*

EKSPERIMENT

- istraživačka metoda koja ispituje **uzročno-posljedične odnose u kontroliranim uvjetima** (*laboratorij*)
- **TERENSKI EKSPERIMENT** - eksperiment **u prirodnim uvjetima**
  - *Hawthorne učinak* - što manje utjecati na ponašanje ispitanika
  - cilj terenskog eksperimenta je dobiti odgovor na pitanje **zašto se nešto događa** (npr. M. Sherif - "The Robbers Cave Experiment")
- **EKSPERIMENTALNA** (*izlaže se utjecaju nezavisne varijable - uzrok*) i **KONTROLNA GRUPA** (*ne izlaže se nikakvom utjecaju*) – mjeri se **KORELACIJA**

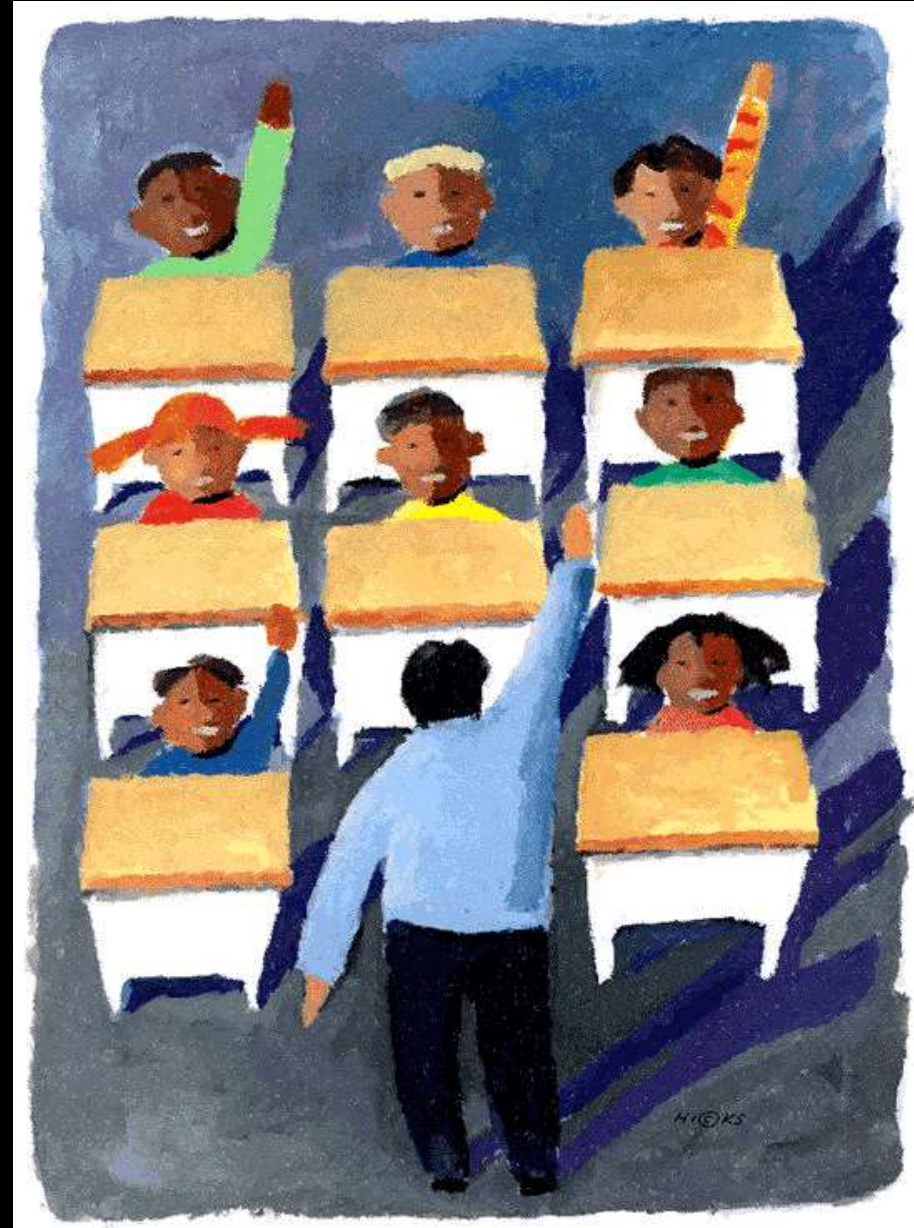
EKSPERIMENT *primjer s uspjehom učenika u školi – samoispunjavajuće proročanstvo*

eksperimentalna grupa
– “nadareni” učenici

kontrolna grupa
– ostali učenici

nezavisna varijabla
- očekivanja učitelja

zavisna varijabla
- uspjeh učenika

EKSPERIMENT *naučene bespomoćnosti*

eksperimentalna grupa

– eksperiment sa **parnim** brojevima

kontrolna grupa

– eksperiment sa **neparnim** brojevima

nezavisna varijabla

- nemogući anagrami

zavisna varijabla

- uspjeh učenika u 3. anagramu

EKSPERIMENT

(spaliti nakon rješavanja)

EKSPERIMENT

(spaliti nakon rješavanja)

1. SBTR
2. OBALVK

3. AJICMDEOKRA

Usporedba glavnih metoda istraživanja

<i>Metoda</i>	<i>Primjena</i>	<i>Prednosti</i>	<i>Nedostaci</i>
Anketa	Prikupljanje podataka o problemima koji se ne mogu izravno opažati (stavovi, vrijednosti). Podaci mogu biti kvantitativni i kvalitativni.	Na osnovi dobrog uzorka moguće je prikupiti mnogo podataka o brojnoj populaciji. Omogućuje preciznu usporedbu odgovora ispitanika.	Prikupljeni podaci mogu biti površnog karaktera. Stopa povrata ispunjenog upitnika redovito je niska. Iskrenost ispitanika ne može se provjeriti.
Promatranje	Istraživanje i opis ljudi u njihovu "prirodnom" okruženju, kojim se dobivaju kvalitativni podaci.	Pružava bogatije i detaljnije informacije od drugih metoda. Jeftino je i omogućuje istraživaču da se prilagodi novim situacijama.	Zahtijeva mnogo vremena. Rezultate je teško generalizirati i provjeriti ponovnim istraživanjem. Može se koristiti samo za manje grupe.
Analiza postojećih podataka	Opis i objašnjenje podataka iz postojećih dokumenata.	Ušteda vremena i novca za prikupljanje podataka. Nezaobilazno u istraživanjima gdje je važna povijesna dimenzija.	Ovisnost o postojećim izvorima podataka koji mogu biti nepotpuni ili loše prikupljeni.
Eksperiment	Ispitivanje odnosa među varijablama.	Omogućuje utvrđivanje uzročno-posljedičnih veza. Ponovljenim eksperimentom lako je provjeriti rezultate.	Laboratorijski uvjeti su umjetni. Ispitanici mogu biti pod utjecajem same eksperimentalne situacije. Mnoge vidove društvenog života nije moguće smjestiti u laboratorijske uvjete.